

Muzika Dravske divizijske oblasti.

U ponedeljek, dne 3. aprila 1922

ob 20. zvečer

u dvorani „UNION“

III. (IX.) simfonični
KONCERT

Sodelujejo člani orkestra kralj. opernega
gledališča.

Dirigent: kapelnik dr. Josip Čerin.

L. Cherubini: Overture k operi „LODOJSKA“.

Dr. A. Dvořák: „POLDNEVNICA“. Simfonična slika
po baladi K. Jar. Erbena. Op. 108.

A. Dobronič: „DOZIVANJE U KOLO“.

St. Remrl: „TÉMA Z VARIACIJAMI ES-DUR“.

R. Wagner: „ČAR VELIKEGA PETKA“ iz „PAR-
SIFALA“.

N. Rimskij-Korzakov: „NOČ NA TRIGLAVU“.
Simfonična slika iz opere-baleta „Mlada“.

Lodojska.

Luigi Cherubini, rojen 14. septembra l. 1760. v Florenci kot sin gledališkega glasbenika, je bil učenec Gius. Sartija v Benetkah in že l. 1784. kralj. dvorni operni komponist v Londonu. Od l. 1788. je živel stalno v Parizu, najprej kot kapelnik italijanskega opernega gledališča, nato profesor na konservatoriju, a od l. 1821. do svoje smrti (15. marca 1842) ravnatelj konservatorija.

Gluckova, Mozartova in Haydnova dela so oplojala njegovo italijansko dušo. Nobena Cherubinijeva italijanska opera pa ni dosegla trajnega uspeha. Šele l. 1791. nastala opera «Lodojska» je imela evropski ugled. Ta opera in naslednje opere: «Eliza» (1794), «Medea» (1797), «Nosač vode» (1800) so si našle pot v inozemstvo ter so utrdile hegemonijo francoske opere. Cherubinijevo delovanje kot učitelja skladbe in ravnatelja konservatorija je bilo plodonosno: Boieldieu, Auber, Carafa, Halévy in drugi komponisti so bili njegovi gojenci, in «Société des concerts du conservatoire» je ustanovil l. 1828. on.

Poldnevica.

Dete je pri klopi stalo, — dolgo dolgo plakalo. — «Ko bi malo vsaj molčalo — malo vsaj počakalo. — Ura skoraj bo poldneva, oče vrne se domov, — v peči vse mi prekipeva — in obed še ni gotov. — Glej, tu voz, konjiček skače, — tam je ptiček brzonog...» — Dete meče proč igrače, — ne utolaži se mu jok. — Dete plaka, plaka, plaka, mati v jezi zakriči: «Poldnevica te že čaka, — njej te dam, porednež ti. — Opoldneva baba stara — s saboj te odnese naj.» — Nekdo se pred hišo šara — dver odpre se na stežaj. — Majhna, grbastá in siva, — preko glave črni šal, v sobo stopi baba kriva, — kot da vzrastla je iz tal. — «Daj otroka». — «Bog pomози. — Bog odpusti mi moj greh.» — Mati gleda v tihi grazi — poldnevica je v dvereh. — K mizi tiho se približa,

— kakor senca skoz sijaj, — mati v strahu se prekriža, — dete stisne v naročaj. — Starka k nji se bliža, plazi, mati v kot pred njo beži, — smrtno svetilo v obrazi — se žareče ji oči. — Že je tu — roke steguje — mati v strahu zakriči: «Ali nihče me ne čuje, — o pomozi, Bože ti.» — Čuj — en, dva, tri — ura bije — v stolpu poldne zazvoni, — nekdo v veži se odkrije, mož pri vratih obstoji. — Žena je na tleh ležala — dihala težko, težko, a na prsih je stiskala — svoje detece — mrtvo.

Uabilo v kolo.

Na vasi je vrvenje. Dekleta in fantje se pripravljajo na kolo, se primejo za roke, zaplešejo in se polagoma razidejo. Po trgu zaori narodna popevka: «Težko travi, koja rose nema . . .» Zopet se razvname rajanje in vesela družba nadaljuje svoje petje. Mladina se razhaja na ljubezenske sestanke, a znova se združujejo ljubezen, pesem in ples v pesem mladosti in življenja.

Téma z varijacijami Es-dur.

Po svojem osnutku je ta skladba delo iz Premrlovih konservatorijskih študij. Zložena je bila l. 1906. za klavir. Med vojno je skladatelj to delo instrumentiral; varijacij je jedenajst. Téma je izviren, kratek in preprost. Varijacije podajajo témo bodisi melodično olepševalno, bodisi harmonično poglobljeno, bodisi ritmično, predvsem pa orkestralno predrugačeno. Téma je zložen v duru, nastopi pa parkrat tudi v mollu. Varijacije so izvečine vsakatera odstavek zase, samo četrta in peta, in pri sklepu deseta in enajsta nastopita zvezani. Delo je vseskozi solidno v obliki ter jasno v izrazu. Kot prvo delo te vrste na polju slovenske glasbe zasluži zanimanje in vpoštevanje.

Čar Velikega petka.

Izvelčar je umrl na križu, da prinese človeštvu odrešenje in življenje. Spašena sta narava in človek ter vse kreature na zemlji. Vsa srca, vse duše so polne resnobe, bridkosti, a tudi polne nade v lepšo bodočnost.

Spomladanski dan. V jutranjem solncu počivata gozd in trata, pokrita z oplojajočo roso solz, ki jih je izplakalo nebo nad trpljenjem in smrtjo Odrešenikovo. Dosežena, odkupljena je zopet sprava med Bogom in človeštvom.

Pri besedah Gurnemanza: «To je čar Velikega petka!» se zgrozi (tremolo pp) vse stvarstvo. Violoncelli intonirajo izrek ob zadnji večerji, tožeči oboj slede pridušene violine ter nadaljujejo melodijo odrešenja. Narava in človeštvo se drgetaje zahvaljujeta Kristusu za njegovo žrtev; pesem cvetlic in trav narašča v goslačih in lesenih pihalih do forta ter pade zopet do pianissima. Temni udarci pavk na dissonanco tritona

spremljajo misli na Križanega. Kasneje je hromatično stopnjevanje velikega učinka, ki uvaja v poslednje ponavljanje motivov Velikega petka. Tudi teme odplačila govore resnobno o grehu in bolestitih, o duševnem prerojenju iz smrti k življenju.

Noč na Triglavu.

I. Noč. Oblaki se polagoma razkrope in končno izginejo docela. Jasna noč brez mesečine. Zvezde se utrinjajo. V dolini Triglavskega pogorja se zbirajo duše pokojnikov; z vseh strani prihajajo in zaplešejo fantastičen kolo.

II. Mesec vzide in razsvetli dolino. Iz sence Triglavove se pojavi princesa Mlada in pokliče k sebi Jaromira. Lahno polzi Mlada preko čerí in prepadov, a Jaromir plava za njo. Plesoče duše prekinejo svoje kolo. V izbruhu divje strasti se hoče Jaromir Mladi približati; toda ona izgine in Jaromir ji sledi kakor senca.

III. Mesec pordeči. Pod zemljo zagrmí. V grozi zbeže duše senc. Nočne ptice lete preko gora. Iz vseh kotanj in jam pridejo zli duhovi, škratje, čarovnice, se priplazijo kače in krastače. Igre in plesi pošasti teme. Sredi peklenskega rajanja se dvigne iz Triglava v podobi črnega kozla Črnobog s svojim spremstvom. In priklíče dušo Jaromira ter egiptovske kraljice Kleopatre.

IV. Neprodirna tema. Prizorišče se izpremeni v egiptovsko kraljevsko dvorano. Na razkošnem ležišču iz bagra počiva Kleopatra. Obdajajo jo plesalke in sužnje. In zaplešejo plesalke, sužnje ter Kleopatra. Strastno skuša kraljica privabiti k sebi Jaromira. Njegova duša se začenja oživljati. Mladina senca si zakriva obraz v dlanj in joka. Tedaj zapoje prvi petelin. Hipoma izgine vse. Oblaki polagoma odhajajo.

V. Prvi jutranji svit. Na pobočju Triglava spi pod drevjem Jaromir. Narava se zbuja, žvrgolenje ptic. Solčni žarek pade na Jaromira. Svetel dan.

